

Med rum för mer rymd

Georges Perec är en briljant men riskabel utgångspunkt. "Rummets rymder 1974" är en utställning som tar en väldig ansats och når en bit, skriver Sebastian Johans.

Den franska författaren Georges Perec (1936–1982) är en av 1900-talets riktigt stora inspiratörer. Med en brännande intellektuell skärpa sticker Perec också ut som en av de djävaste utforskarna av hur litteratur kan och ska se ut – men till skillnad från många andra inom fältet är han alltid lustfylld, vilket sannolikt gör att han stannar kvar hos läsaren och blir det där omvälvande intrycket. Man minns sitt första möte med Perec, medan andra lika briljanta men mindre leende tänkare och utövare av konst tenderar att smälta samman till en uppbygglig massa.

Precis som de flesta andra seriöst utforskande absurdister landar Perec ofta i något som handlar om det medvetna seendet eller om en brottyta där slentrianseendet får sig en knäck. Det mest signifikanta exemplet är förstås "La disparition", romanen som är skriven utan franskans vanligaste vokal e, och som trots sin närmaste fäniga utgångspunkt blir en direkt svindlande bild av Förintelsen.

Med det ambitiöst uppbyggda projektet "Rum-

Konst

Rummets rymder 1974
Uppsala konstmuseum
Pågår till 20 november

mets rymder 1974 – en inackorderingsplats för ihågkomna och glömda rum" utgår konstnärerna Kristina Bength, Mohamed Camara, Yorjander Capetillo Hernández, Cecilia Darle, Kristina Jansson, Christina Langert, Joanna Lombard, Cecilia Nygren och Malin Pettersson Öberg från Percs undersökande och essäistiska skrift "Rummets rymder", där han både lekfullt och lärt resonerar kring de rum vi har omkring oss. Det är en på en gång briljant och lite olycklig utgångspunkt.

Problemet med att utgå från Perec i allmänhet och "Rummets rymder" i synnerhet är att han famnar så mycket – från bokens sida till världsrymden – att utgångspunkten egentligen bara blir rummet i stort, vilket strängt taget alltid bör vara en faktor för den som sysslar med visuell konst. Dock lyckas Perec faktiskt osäkra förnimmelsen

av rummet på ett relativt påtagligt sätt, vilket å andra sidan erbjuder ett ganska storartat startblock. Så blir det också en utställning fylld av många olika rumsligheter, både konkreta och uppbrutna.

Kristina Janssons två målningar befinner sig i anden ganska nära Perec och vrider effektivt på begreppen. Den ena visar konstnärens ateljé i uppviktt form, med en grå nästan klaustrofobisk färgskala, och den andra ett stort hus i genomskärning.

Den skickliga akvarellisten Kristina Bength försöker frammana ett rum från det förflutna, och har i några stora bilder i melankolisk koboltblå färg återskapat några interiörer från en sedan länge nedbrunnen släktgård. Målningarna är monterade i en ring och bara tillgängliga för en betraktare som verkligen anstränger sig. Ett bistert konstaterande om hur svårt det är att se på det som inte längre finns.

Mer distanserad, i både bokstavlig och bildlig mening, är Cecilia Nygrens film "My dreams are still about flying" som är ett slags uppföljare till Werner Herzogs dokumentär "The great ecstasy of woodcarver Steiner", från 1974, som följer den schweiziska backhopparen och snickaren Walter Steiner. I dag, fyrtio år senare, är Steiner kyrkvaktmästare i Falun och Nygren följer ömsint en man, som svävande har tänjt rummets gränser i ett porträtt,

som också säger någonting om i vilken utsträckning jagget konstitueras av det rum som omger det. Det dubbla berättandet är helt i linje med Percs anslag.

Dubbla lager finns det också gott om i Joanna Lombards omslutande fyrkanaliga videoverk "Orbital Re-Enactments" som i ett litet uppbyggt rum nästan doppar sin betraktare i återskapade barndomsminnen från ett kollektiv i Hälsingland. Här finns det gott om uppluckrade gränser, militant ideologisk frihet, nakendans och frigörande färgterapi. En effektiv bild av det klaustrofobiska rum som gruppen formulerar för dem som vill höra till.

Utställningen "Rummets rymder 1974 – en inackorderingsplats för ihågkomna och glömda rum" följs av en publikation där respektive konstnär i essäform rör sig kring sitt verk, och därmed stiger in i ytterligare ett rum av skapande. Texterna varierar liksom verken i kvalitet och säkerhet, men blir förstås en fin hänvisning till det anslag av lager på lager som är så viktigt för Perec.

Rent rumsligt blir utställningen också, omedvetet eller kongenialt, en påminnelse om problemen med Uppsala konstmuseums lokaler i Slottet, som inte riktigt vill härbärgera en brett uppslagen och undersökande utställning av det här slaget. "Rummets rymder" hade mått bra av lite mera rymd.

Sebastian Johans

kultur@unt.se

Bengths målningar är monterade i en ring och bara tillgängliga för en betraktare som verkligen anstränger sig.

Snyggt sammanhållen smyckeskonst

